

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2500 AF Den Haag
Nederland

Ministerie van Veiligheid en Justitie
t.a.v. de heer mr. dr. K.H.D.M. Dijkhoff
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

datum	ons kenmerk
14 juli 2017	91033/IP
betreft	uw kenmerk
Consultatie Cybersecuritywet	2089430

Geachte heer Dijkhoff,

Met deze brief maakt de Unie van Waterschappen graag gebruik van de door u geboden gelegenheid om te reageren op de consultatieversie van de Cybersecuritywet ter implementatie van de richtlijn EU 2016/1148 (hierna te noemen: "Csw"). Doordat de richtlijn EU 2016/1148 ("NIB-richtlijn") gericht is op minimum harmonisatie is het mogelijk om aanvullende regels te stellen, onderwerpen nader uit te werken en om regels op te stellen over cybersecurity voor sectoren die niet onder de NIB-richtlijn vallen. Uit de Csw volgt dat u ervoor gekozen heeft om ook voor andere sectoren - zoals voor de beheerders van primaire waterkeringen - regels te op stellen over cybersecurity. De uitwerking van deze keuze heeft echter onvoldoende zorgvuldig plaatsgevonden en brengt daardoor onduidelijk met zich mee.

In deze brief vindt u dan ook een aantal suggesties om de wettekst verder aan te scherpen en te verduidelijken. We starten met een drietal onderwerpen die om verduidelijking vragen en doen vervolgens twee suggesties om verplichtingen die voortvloeien uit de NIB-richtlijn op een andere wijze uit te werken. De waterschappen vragen u bij de verdere voorbereiding van dit wetsvoorstel in het bijzonder aandacht voor de reikwijdte van uw keuze om beheerders van primaire waterkeringen onder de Csw te laten vallen.

Verzoek om verduidelijking van een drietal punten

1. Vitale aanbieder

Uit artikel 1 Csw volgt dat onder het begrip "*vitale aanbieder*" ook aanbieders vallen van een dienst waarvan de continuïteit van vitaal belang is voor de Nederlandse samenleving (subgroep b). Hoewel vitale aanbieders onder subgroep b geen aanbieders van een essentiële dienst in de zin van de NIB-richtlijn zijn, kunnen zij op grond van artikel 5 lid 1 sub b Csw wel aangewezen worden als vitale aanbieder in de zin van de Csw. In dat kader geeft u in de memorie van toelichting van de Csw ("MVT") aan dat, hoewel de NIB-richtlijn niet ziet op beheerders van primaire waterkeringen, de Minister van Infrastructuur en Milieu ("IenM") wel een vitale aanbieder in de zin van de Csw behoort te zijn, omdat primaire waterkeringen voor Nederland van vitaal belang zijn. Derhalve wordt de Minister van IenM door middel van het Besluit meldplicht cybersecurity in consultatieversie d.d. 19 april 2017 (het "Besluit") aangewezen als vitale aanbieder.

Op dit punt bestaat bij de waterschappen onduidelijkheid. Waterschappen worden in het Besluit niet aangewezen als vitale aanbieder, maar zijn vaak wel verantwoordelijk voor het beheer van primaire waterkeringen. Het is de waterschappen derhalve niet duidelijk of zij onder de reikwijdte van de Csw (gaan) vallen. Wij vragen u dan ook om verduidelijking op dit punt en verzoeken u daarbij tevens in te gaan op de volgende vragen:

- (i) welke criteria worden ten grondslag gelegd aan de aanwijzing van een dienst als vitale aanbieder onder subgroep b (de continuïteit is van vitaal belang voor de Nederlandse samenleving)?
- (ii) indien waterschappen vitale aanbieders zijn in de zin van de Csw, vallen de waterschappen dan als gehele sector onder de Csw of slechts die waterschappen die primaire waterkeringen beheren?
- (iii) ziet de (eventuele) aanwijzing van de waterschappen als vitale aanbieder slechts op het feit dat waterschappen beheerders zijn van primaire waterkering of worden (eventueel op een later tijdstip) ook beheerders van digitaal aangestuurde zuiveringsinstallaties en/of gemalen/stuwen of andere waterstaatswerken als vitale aanbieder in de zin van de Csw aangewezen?

2. Meldplicht

Artikel 10 lid 1 sub a van de Csw bepaalt dat een vitale aanbieder een meldplicht heeft voor incidenten met aanzienlijke gevolgen voor de continuïteit van de door aanbieder verleende dienst. Indien en voor zover waterschappen als vitale aanbieders ingevolge artikel 5 lid 1 sub b Csw zijn of worden aangewezen, dan volgt uit de Csw niet wanneer een incident gekwalificeerd wordt als een incident met "*aanzienlijke gevolgen voor de continuïteit van de verleende dienst*".

Hoewel artikel 10 lid 4 Csw wel voor essentiële diensten bepaalt wanneer er sprake is van een dergelijk incident en artikel 13 lid 2 Csw dat voor digitaal dienstverleners doet, vermeldt de Csw dergelijke kwalificaties niet voor vitale aanbieders die op grond van artikel 5 lid 1 sub b Csw aangewezen worden. Wij verzoeken u dan ook om kwalificaties in de Csw op te nemen voor een incident in de zin van artikel 10 lid 1 sub a Csw, dat plaatsvindt bij een vitale aanbieder aangewezen op grond van 5 lid 1 sub b Csw.

Voor wat betreft de meldplicht van "*bijna-ongelukker*" ingevolge artikel 10 lid 1 sub b Csw geldt, dat een nadere uitwerking van de kwalificaties die bepalen of er al dan niet sprake is van deze meldplicht, slechts opgenomen is in de MvT en niet in de Csw. Wij wijzen u erop dat het ten goede komt van de kwaliteit van de Csw, indien u deze nadere uitwerking ook opneemt in de Csw.

3. Samenloop meldplichten

Met de komst van de Csw komt er alweer een meldplicht bij. De meldplicht ICT inbreuken zal als onderdeel van één van de vele meldplichten deel uit gaan maken van de al geldende sectorspecifieke meldplichten. Bovendien dient er in het geval van de meldplicht ICT inbreuken ook rekening gehouden te worden met een eventuele melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Voor decentrale overheden wordt het lastig om de vele meldplichten uit elkaar te houden en op het juiste moment melding te doen. Wij pleiten dan ook voor een samenvoeging en vereenvoudiging van alle meldplichten en toezichthouders rondom de digitale overheid.

Andere aanpak van de verplichtingen die uit de NIB-richtlijn voortvloeien wenselijk

4. Vrijwillige melding

Mochten waterschappen niet aangewezen worden als een vitale aanbieder, dan bestaat voor hen de mogelijkheid om een vrijwillige melding te doen van een ICT incident (artikel 15 lid 1 Csw). Mede gelet op het feit dat een vrijwillige melding voornamelijk een hulpverzoek zal zijn dat zij kunnen doen bij de aangewezen instantie, komt het vreemd voor dat de aangewezen instantie een dergelijk melding niet in behande-

ling hoeft te nemen indien de melding haar onevenredig of overmatig zou belasten (artikel 15 lid 2 Csw). Onzes inziens is dit een onjuiste uitwerking van de verplichtingen die voortvloeien uit de NIB-richtlijn. Wij pleiten dan ook voor de volgende uitgangspunten bij de in behandeling neming van een vrijwillige melding:

Het in behandeling nemen van de vrijwillige melding moet afhankelijk zijn van zowel de (I) aard van de melding als de (II) omvang van de verstoring voor de werking van de dienst. Ook de (III) omvang van de gevolgen voor de economische en maatschappelijke activiteiten behoort daarbij een rol te spelen.

5. Handhaving

Hoewel de artikelen 21 t/m 26 van de Csw alleen van toepassing zijn op aanbieders van een essentiële dienst en digitale dienstverleners, valt het de waterschappen op dat de hoogte van de bestuurlijke boetes die op grond van artikel 26 lid 2 Csw kunnen worden opgelegd, buiten proportioneel hoog zijn. Wij pleiten dan ook voor proportionele hoogtes van de bestuurlijke boetes.

In de bijlage van de brief vindt u onze artikelsgewijze toelichting op de Csw.

Ik vertrouw er op dat u onze reactie verwerkt in de Csw en dat u ons voor de inwerkingtreding van de wet duidelijkheid verschaft over de vraag of waterschappen onder de reikwijdte van de Csw (komen te) vallen. Uiteraard zijn wij bereid een nadere toelichting op deze brief te geven en met u mee te denken over de verwerking ervan.

Hoogachtend,

Voorzitter